

Πάρνηθα: στο σπήλαιο Πανός και την ομορφιά του Κηλάδωνα

Αν και η περίοδος ήταν ακόμη ξερή λόγω της παρατεταμένης ανομβρίας αποφασίσαμε την εκδρομή στο περίφημο σπήλαιο Πανός, καταμεσής της ροής του ποταμού Κηλάδωνα για να νιώσουμε για μια ακόμη φορά την ομορφιά ενός από τα καλύτερα σημεία της Πάρνηθας. Η πρόθεσή μας ήταν να φτάσουμε μετά το σπήλαιο του Πανός, στη μεγαλύτερη πηγή της Πάρνηθας, την Γκούρα και από εκεί να επιστρέψουμε στο σημείο εκκίνησης, στο Παλιοχώρι.

Πρωί λοιπόν του Σαββάτου 19 Οκτωβρίου 2024, το λεωφορείο γεμάτο με φοιτητές μας φτάνει στη θέση Παλιοχώρι όπου και πηγή και από εκεί

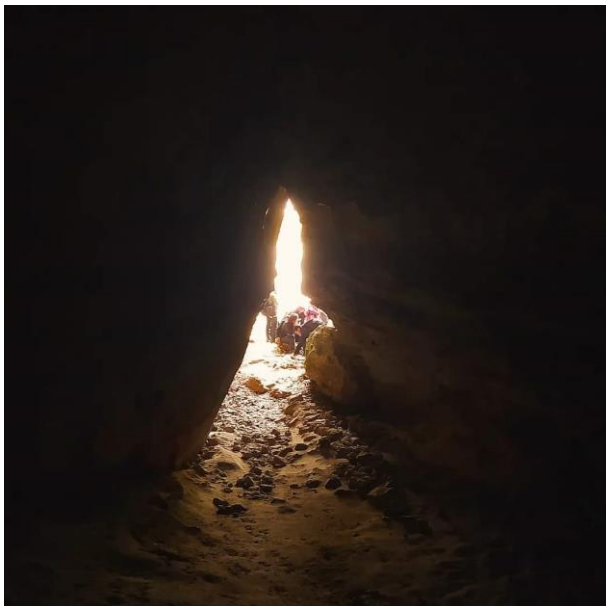

ακολουθήσαμε τη γνωστή και από άλλες φορές πορεία, περνώντας πρώτα από την πηγή Βιλιάνη, η οποία ευτυχώς είχε ακόμη αρκετό νερό και στη συνέχεια κατηφορικά για 20 περίπου λεπτά φτάσαμε σε ξηρή κοίτη ρυακιού που έρχεται από το διάσελο του Πανός. Στη συνέχεια, με ανηφορική πορεία για μισή περίπου ώρα φτάσαμε σε δρόμο που οδηγεί αριστερά στο ερειπωμένο κτίσμα γνωστό ως «Βίλα του Παπαδόπουλου». Το κτίριο αυτό συνεχώς καταρρέει και δείχνει για μια ακόμη φορά την αβελτηρία όλων στο να μην αξιοποιηθεί ένα κτίσμα που και σε ωραία θέση είναι κτισμένο –η θέα προς τον κόλπο της Ελευσίνας ανεμπόδιστη- και όλες τις

παροχές μπορούσε να έχει (νερό, ηλεκτρικό, πρόσβαση).

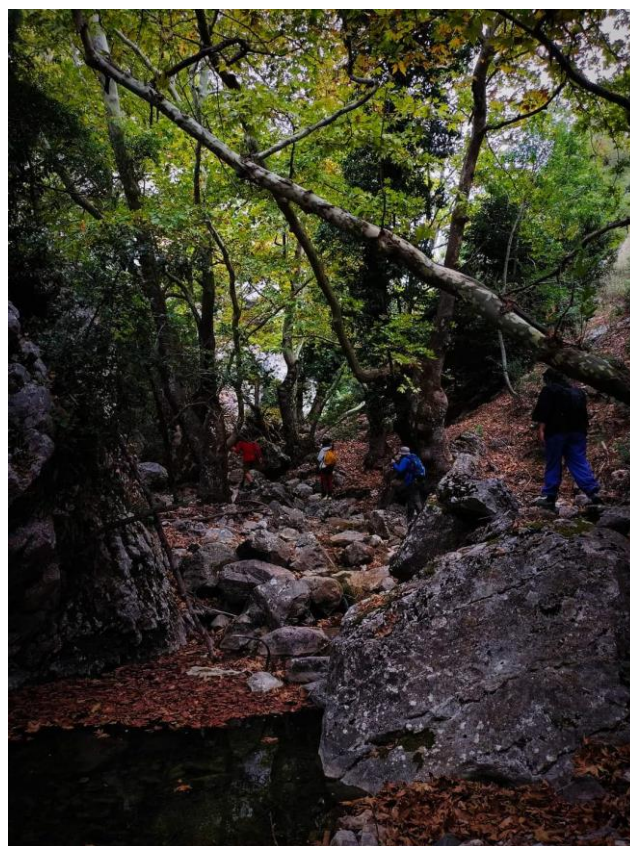
Η πορεία κατηφορική μέσα από τοπία που παλαιότερα ήταν πευκοδάση και τώρα ευτυχώς σιγά-σιγά αλλά ικανοποιητικά αναγεννώνται. Το προϋπάρχον μονοπάτι ούτε λόγος, έχει πλέον εξαφανιστεί και έτσι με πορεία λόγω της πρότερης γνώσεως φτάσαμε μετά από ώρες στο πανέμορφο και φροντισμένο εκκλησάκι της Αγίας Παρασκευής. Στην παρακείμενη πηγή Ρουμάνι δεν πήγαμε γιατί δεν υπήρχαν σημάδια έστω μικρής ροής του ρυακιού που αρχίζει από αυτήν. Το 2024 υπήρξε πράγματι ένα ιδιαίτερα άνυδρο έτος με αποτέλεσμα πολλές πηγές σε πολλά ελληνικά βουνά να έχουν στερέψει. Η πορεία συνεχίστηκε προς το σπήλαιο του Πανός το οποίο μετά από μικρή περιπέτεια βρήκαμε καθώς ακολουθήσαμε για πρώτη φορά μια άλλη διαδρομή μέσα στον κατάξερο ποταμό Κηλάδωνα στον οποίο τελευταία έχουν τοποθετηθεί πάρα πολλά ορειβατικά σχοινιά για μια εναλλακτική προσέγγιση του σπηλαιίου. Επειδή η πρόσβαση αυτή αποδείχτηκε αρκετά δύσκολη για τους περισσότερους, επιλέχθηκε να γυρίσουμε πίσω και να ακολουθήσουμε το

παλιό μονοπάτι το οποίο ανηφορικό στην αρχή, κατηφορίζει απότομα και ίσως λίγο επικίνδυνα και από βράχο, σκαλισμένο ευτυχώς με βήματα και εφοδιασμένο με συρματόσχοινο, στη βάση του σπηλαιίου. Η μοναδική θέση που είναι το σπήλαιο αυτό μας αντάμειψε για ακόμη μία φορά με τον ίσκιο των τεράστιων πλατάνων που υπάρχουν εκεί, λες και το προστατεύουν από βέβηλα μάτια. Είναι πράγματι εκπληκτικό να νιώθει κανείς ότι αυτή η ομορφιά και η κρυφή κατάφυτη τοποθεσία είναι τόσο κοντά στο χωριό Φυλή, που μερικά χιλιόμετρα πιο κάτω δείχνει τη γνωστή εικόνα μιας πολύβουης, με ταβέρνες, αυτοκίνητα και πλήθος κόσμου πόλης. Κάθε φορά που επισκεπτόμαστε το σπήλαιο πολλά ακόμη άτομα βρίσκουμε εκεί, όλα όμως σε τίποτα δε μειώνουν το ήσυχο και μυστηριακό περιβάλλον που επικρατεί λίγο πάνω από τον ποταμό Κηλάδωνα που κατάφυτος με πλατάνια και με βάθρες νερού ομορφαίνει το όλο τοπίο.

Δυστυχώς όμως, τη φορά αυτή ο ποταμός ξερός έδειξε πάλι το πρόβλημα της ανομβρίας. Παρόλα αυτά συνεχίσαμε την πορεία μας στα ανάντη του ποταμού με την ελπίδα ότι νερό θα βρίσκαμε και δεν ήταν ορατό λόγω του ότι κυλούσε κάτω

από την ξερή άμμο, τα πεσμένα φύλλα και τις στεγνές πέτρες. Και πράγματι δεν άργησε, μετά από 10 περίπου λεπτά το νερό να εμφανίζεται και να κυλά ανάμεσα από τους βράχους σχηματίζοντας συχνά πανέμορφες μικρές λίμνες κάποιες από τις οποίες με δυσκολία έπρεπε να διαβούμε χωρίς να βραχούμε ίσως και μέχρι τη μέση. Αλλά και αυτοί που μπόρεσαν να μείνουν στεγνοί, ύστερα από πορεία μέσα στο ποτάμι για τρία τέταρτα περίπου, βραχήκανε στο τέλος της διαδρομής όπου έπρεπε κυριολεκτικά να σκαρφαλώσουμε σε βράχο τον οποίο το νερό έλουζε σχηματίζοντας ένα μικρό καταρράκτη.

Η βοήθεια ορισμένων από τους φοιτητές μας στο να συνεχιστεί η πορεία και να γίνει προσπέλαση του καταρράκτη χωρίς τη χρήση τεχνητών

μέσων ήταν πολύ σημαντική, ωστόσο βέβαια όλοι αναγκαστήκαμε να βγάλουμε τις αρβύλες για να μπορέσει εύκολα το γυμνό πόδι να προσηλωθεί στο γυμνό βράχο. Εκεί όμως, ένα διάστρεμμα στο πόδι της Δανάης δημιούργησε σοβαρό πρόβλημα επιστροφής. Αποφασίσαμε τότε και με τη δύναμη και καλή θέληση του Γιώργου Ντουριέ (τον επονομαζόμενο και Ηρακλή λόγω της δύναμης του) να μεταφερθεί η

Δανάη για αρκετά μέτρα πιο πάνω στην πλάτη του μέχρι το χωματόδρομο που συνδέει το χωριό Αυλώνα με τη θέση Παλιοχώρι από όπου είχαμε ξεκινήσει. Το πρόβλημα όμως παρέμενε, πως δηλαδή θα μπορούσε να μεταφερθεί η τραυματίας για την πορεία που έπρεπε να ακολουθήσουμε, δηλαδή να φτάσουμε στην καλύβα του Καλόγερου, στην πηγή Γκούρα και από εκεί στο σημείο που περίμενε το λεωφορείο; Τα χιλιόμετρα πολλά, το φως άρχισε να φεύγει και οι επίμονες κλήσεις στο 112 με ένδειξη των συντεταγμένων του σημείου που βρισκόμασταν χωρίς κανένα αποτέλεσμα, καθόσον έπρεπε όπως μας είπαν να βρεθούν πρώτα τα κλειδιά από τις μπάρες που κλείνουν το χωματόδρομο προς τη θέση Παλιοχώρι. Η απογοήτευση μεγάλη, ο Φορέας που πριν

υπήρχε δεν υπάρχει πια και η δασική υπηρεσία δεν μπορούσε να βοηθήσει. Το 112, που για αυτές τις στιγμές πρέπει να έχει άριστη οργάνωση παροχής βοήθειας, δεν μπορούσε να ανταποκριθεί σε ένα μέρος που πολύς κόσμος επισκέπτεται και ιδίως τα Σαββατοκύριακα και ατυχήματα μπορούν να συμβούν ανά πάσα στιγμή. Η τύχη όμως με το μέρος μας, όταν είδαμε ένα τζιπ να έρχεται στο χωματόδρομο τον οδηγό του οποίου και παρακαλέσαμε να πάρει μαζί του την τραυματία και να την μεταφέρει, για πολλά χιλιόμετρα, βέβαια στην Αυλώνα όπου ευτυχώς εκεί δεν υπήρχαν μπάρες. Μαζί της πήγε και ένα ακόμη άτομο για συνοδεία και με οδηγίες μας να συναντήσουν στο χωριό γνωστό σε μας κάτοικο της περιοχής, κάτι που τελικά δεν χρειάστηκε καθώς τους παρέλαβαν δικοί τους άνθρωποι.

Η ώρα είχε περάσει και έτσι η πορεία που είχε προγραμματιστεί δεν ολοκληρώθηκε, ακολουθήσαμε μια πολύ πιο σύντομη διαδρομή σε χωματόδρομο για να φτάσουμε στο λεωφορείο.

Αξίζει εδώ να επισημανθεί ότι παρόμοια μικρά ατυχήματα πάντα είναι δυνατό να συμβούν. Στην προκειμένη όμως περίπτωση παρ' όλη τη βοήθεια (κατάλληλο δέσιμο του ποδιού, πρόχειρη μεταφορά σε κάποιο προσβάσιμο από αυτοκίνητο σημείο), η μεγάλη προσοχή που πρέπει να επιδεικνύει κανείς σε κάθε βήμα σε πορεία σε δύσβατα μέρη αλλά και ο σωστός εξοπλισμός, που πάντα αναγράφεται στις ανακοινώσεις των εξορμήσεων μας, είναι σημαντικά και απαραίτητα. Μαθαίνοντας ότι όλα πήγαν καλά με τη Δανάη και το μικρό ευτυχώς τραυματισμό της, επιστρέψαμε.

*Επιμέλεια κειμένου
Νικόλαος Εμμανουήλ, Ομότιμος Καθηγητής Γ.Π.Α.
Ελένη Πάνου, Ε.Δι.Π. Γ.Π.Α.*

Οι φωτογραφίες επιλέχθηκαν μεταξύ πολλών που αποτυπώθηκαν από τα συμμετέχοντα μέλη και τους φίλους του Συλλόγου: Αγαλόπουλος Νικόλας, Βασιλόπουλος Γρηγόρης, Κικιώνης Κωνσταντίνος, Κοντόπουλος Άγγελος, Νομικού Χριστίνα, Πάνου Ελένη, Παπαγεωργόπουλος Χρήστος..